

- 6 -

KISZ

ÉLETÜNKRŐL

Félreértés ne essék, nem azért szállok vitába a bírálatokkal, mert azok kritizálják mozgalmunkat. Ezt önmagában nagyon pozitívnak, hasznosnak tartom, hiszen ezek a viták elősegíthetik a problémák megoldását. Már maga az a tény, hogy az utóbbi időben egyetemünkön fokozódott a vita a KISZ-ről, azt bizonyítja, hogy a szervezet életképes, továbbfejlesztésre alkalmas, hiszen vitázni csak arról érdemes, ami megérdemli azt, hogy szót emeljenek mellette, vagy akár ellene is, és amit a vitázók magukénak érznek. Az ok, amiért nem fogadom el és nem tartom helytállónak Rittersporn és Katona állításait, az, hogy jószándékuk ellenére - amit nem vonok kétségbe - nagyon egyoldalúan, egy sor tényezőt figyelmen kívül hagyva értékelik a KISZ-t és a KISZ-vezetőket. Felszínes, egyedi jelenségeket általánosítva nagyvonalú, sommás ítéleteket mondanak ki, amelyek alkalmasak arra, hogy a saját és a hozzájuk hasonlók lelkiismeretét lecsillapítsák, a felelősséget másra hárítsák mozgalmunk hiányosságaiért, visszáságaiért. Ítéleteiknek csupán egyetlen szépséghibájuk van: az, hogy nem igazak.

Nézzük, miben van ellenvéleményem a cikkek következtetéseivel kapcsolatban!

1./ A két cikk szerzője különböző oldalról közelíti meg a KISZ-kérdést. Rittersporn elsősorban a gazdasági és társadalmi jelenségekből, Katona viszont inkább pszichológiai, szociológiai jelenségekből indul ki. Tehát már önmagában a kiindulás is egyoldalú, csak egy szempontot vesz figyelembe. Ezen-kivül a gazdasági-társadalmi elemzés is hibás, antimarxista, nem osztályalapon álló, mint arra Hegyi András rámutatott. Ezt még ki kell egészíteni annyival, hogy akár létezik a szakirodalomban az "alulfejlettség" kifejezés, akár nem, Magyarországra vonatkozóan semmiképpen nem használható. Hazánk közepesen fejlett ipari-agrár ország, ezt senki sem vonhatja kétségbe, az adatok, tények világosan bizonyítják. Természetesen, nem sorolhatjuk magunkat az ipari nagyhatalmak közé, termelő erőink előtt még óriási fejlődési lehetőségek vannak, de nem tartozunk a gyengén fejlettek közé sem, /valószínű ezt takarja az "alulfejlettség" fogalma/ ahova

egyedül afrikai, ázsiai, latin-amerikai országokat sorolnak. Nincs tiszában Rittersporn a termelőerők és a termelési viszonyok kölcsönhatásával sem. Egyik alternatívaként ugyanis azt jelöli ki társadalmunk számára, hogy termelőerőink visszafelé alakítják a termelési viszonyokat. Ez pedig valóban nem lehet kétséges, hogy milyen termelési viszonyokat jelent. A másik lehetőség, amelyet Rittersporn megenged nekünk az, hogy majd termelési viszonyaink fejlődése hozza magával a termelőerők fejlődését. Nos e két változat egyike sem lehetséges. Mégpedig azért nem, mert a termelőerők mindig gyorsabba, erőteljesebben fejlődnek, és ez a fejlődés a termelési viszonyok fejlődését is előre és nem hátra viszi. A szocialista társadalomban is a termelőerők fejlődésének erőteljesebben, ennek a szocialista termelési viszonyok különösen kedvező lehetőségeket biztosítanak, de nem ezek a meghatározók, hanem a termelőerők. Sőt a termelőerőktől itt is elmaradhatnak egy-egy vonatkozásban a termelési viszonyok. Ezeket azonban társadalmi forradalomtól mentesen lehet alakítani itt, ellentétben az antagonisztikus osztálytársadalmaktól.

Katona Imre a másik oldalról megközelítve a kérdést, az igazi közöség hiányában, az individualis

tendenciák elterjedésében látja a hibát. Valóban ez az egyik összetevője a KISZ munka hiányosságainak. Tökéletesen igaza van abban is, hogy az egyetemisták, az értelmiség sajátos vonásait kiemeli. Végeredményben azonban ő is Rittersporn hibájába esik, mivel felsorol egy sor jelenséget, de ezeket figyelmen kívül hagyva maximalista igényekkel, követelésekkel lép fel a szervezettel szemben. A realistáktól való elrugaszkodás pedig - bármilyen szépen hangzik is az amit a cikkírók leírtak - csak iluziókhoz, látszatforradalmisághoz vezethet. Természetesen mi szeretnénk a legjobban, ha valóban maximális igényrel léphetnénk fel, ha sok jólműködő alapszervezetünk lenne, öntudatos, aktív KISZ tagokkal, ha az "egyetemista KISZ szervezetek a kommunizmus csirái" lennének. És valóban ez is a kitűzött távolabbi célunk. Addig azonban még nagyon sok tennivalónk van, sok kisebb, taktikai feladatot kell megoldanunk. A bírált nézetek veszélyessége abban van, hogy maximalista célkitűzésekből kiindulva elvetik ezeket az apróbb feladatokat. Ezzel együtt a KISZ jelenlegi tevékenységét is. Lehetővé teszik sokak számára, hogy mivel az ő elképzeléseikkel a valóság nem egyezik meg, ne is tegyenek semmit azért, hogy elképzeléseik megvalósuljanak.

Összegezve tehát az első vitatott problémát, az a véleményem, hogy min-

denekelőtt a realitások komplex figyelembevételére van szükség. Látni kell, hogy valóban forradalmi korban élünk. Hazánk a forradalmi fejlődés élvonalában van, hiszen az eddig ismert leghaladóbb társadalmi rendszert képviseli. Ugyanakkor látni kell azt is, hogy az országban jelenleg konzolidált viszonyok vannak, békés, nyugodt munka folyik, és az ennek megfelelő komoly és nehéz feladatok kerülnek előtérbe. Figyelembe kell venni ugyanakkor az értelmiségiek, az egyetemisták gazdasági és társadalmi helyzetét, sajátosságait, a KISZ-mozgalom fejlődését, helyét a társadalomban, az ifjúság életkori sajátosságait, a fentebb már említett tendenciákat is és az egész társadalmi légkört. Ugy gondolom, ezek együttes figyelembevételével realisabban lehet értékelni az egyetemi KISZ-szervezetet, erőnyeivel és hibáival együtt.

2./ A KISZ feladatával, célkitűzéseivel, szerepével kapcsolatos pont a másik, amiben nem értek egyet az említett cikkekkel. Ezek ugyanis úgy látják, hogy a KISZ-nek semmilyen szerepe nincs az egyetemen, a kitűzött célokat nem valósítja meg, sőt a meglévő tevékenységi formái nem is alkalmasak semmilyen célkitűzés megvalósítására.

A KISZ célja az egyetemen: a kommunista szakemberképzés segítése. Ennél szebbet, világosabbat nehéz elképzelni. Tehát a KISZ is egyike annak a számos tényezőnek, melyek

a nevelés^sre hivatottak, de nem az egyetlen tényezője. Másrészt a nevelési folyamatnak két összetevője van. Az egyik oldalhoz tartozik az ifjúsági mozgalom is, de nem szabad figyelmen kívül hagyni a másik összetevőt sem, azt, akit nevelni akarunk, vagyis a hallgatót a maga gondolkodásmódjával, már majdnem kialakult személyiségével. Egy konkrét példa erre. A Szovjetunióban meg lehet csinálni azt, hogy egész nyárra, tehát két teljes hónapra munkaakciót szervezzenek Szibériába. Az ott töltött idő nevelő hatása felmérhetetlen. Erre az akcióra mindig tuljelenkezés van. Az odeszszai egyetem kerete pl. 120 fő, és nálunk is jóval többen jelenkeznek. Ők tehát már előbbre tartanak, más hagyományok hatnak, más a gondolkodásmódjuk. Hiába szeretnénk mi is hasonlót szervezni a nevelés érdekében, nem lehet. Egyszerűen azért, mert nálunk még a 15-20 fős hazai építőtábori keretek betöltése is sokszor nehezen megy. Ezzel azt akartam bizonyítani, hogy a KISZ nevelőmunkájának megítélésénél a másik oldallal, a nevelőhatást befogadóval is számolni kell.

Egyébként a kommunista szakember kifejezést nem kell idealizálni. Ez kötelességtudó, becsületos, munkáját szakértelemmel, lelkiismeretesen ellátó embert jelent.

A KISZ nevelőmunkájának hatásfokát csak az egyetem elvégzése után, a munkában való helytállásban mérhetjük le. A munkában pedig általában az egyetemet végzettek többsége megállja a

helyét, és ebben minden állítás ellenére kell, hogy legyenek a KISZ-nek is érdemei. /Természetesen ezzel nem állítom ezt, hogy a KISZ-nevelőmunka tökéletes, de ha tárgyalagosak akarunk lenni, azt sem szabad figyelmen kívül hagyni./

A KISZ megítélésénél szerintem a következő tényezőket kell szem előtt tartani: hogy ifjúsági szervezet, politikai szervezet, társadalmi szervezet, végül nekünk azt, hogy egyetemi szervezet.

a./ Az ifjúsági jelleg azt jelenti, hogy az életkori sajátosságokat természetesen figyelembe kell venni. Ebből következik - bár egyesek nem tartják szükségesnek -, hogy szórakoztató, táncos összejövetelek is szükségesek. Bizonyos fokig ugyanez vonatkozik a sportra is, arról nem beszélve, hogy⁺ ennek semmi nevelő hatása nincs, az még sohasem vett részt karok, évfolyamok vagy alapszervezetek közötti versenyeken, amelyek közösségi nevelő hatása óriási. Ezek is hozzátartoznak tehát a KISZ tevékenységéhez, egy nyugdíjas szervezet nem fog táncos összejöveteleket szervezni, de egy ifjúsági szervezet igen, és helyette nem is fogja más megszervezni.

b./ A politikai jelleget kellett volna talán elsőként említeni, mert ez a legfontosabb jellemzője szervezetünknek. A KISZ a párt ifjúsági szervezete, mint ilyen, segíti

+ aki szerint

a pártot a szocializmus építésében az ifjúság szervezésével, mozgósításával. A KISZ-hez való tartozás tehát politikai állásfoglalást is jelent. A politikai nevelőmunka, a politikai előadások, vitakörök ebből a politikai jellegből kifolyólag mindenképpen szükségesek. A bennünket érdeklő kérdéseket felvetni, vitafórumot teremteni csak a KISZ tud, a TIT nem fogja ezt megtenni, neki más szerepe van. /Az más kérdés, hogy hogyan élünk a megteremtett lehetőséggel./

c./ A tömegszervezeti jelleg annyit jelent, hogy a KISZ-nek nem az elit, a legkiválóbbak a tagjai, hanem majdnem minden fiatal. Ez óhatatlanul vonja maga után, hogy sok oda nem való ember kerül a szervezetbe. Ettől megint nem lehet eltekinteni, ennek megfelelően kell dolgozni. Nem lehet tehát maximalista célokat kitűzni, a KISZ-t élcsapatnak tekinteni.

d./ Ugy érzem, a KISZ szervezeti jellege az, amit sokan nem értenek meg, és emiatt bírálják a legtöbben. Egy sok-százezer tagú szervezetről van szó, ez spontán, önmagától, megfelelő szervezettség, begyakorolt mechanizmus, fegyelmezetttség nélkül nem tud működni. Hiszen már egy öttagú "gittegylet" is megszervezi magát, bizonyos formákat vezet be, tehát szervezett formát ölt. Még fokozottabban így van ez a mi hatalmas

szervezetünkénél. Vannak bizonyos formaságok, mechanikusan ismétlődő dolgok, amiket meg kell csinálni. Maguk a KISZ-vezetők mérgeződnek ezért a legtöbbet, de bizonyos anyagokat, jelentéseket el kell készíteni, vezetőségválasztásokat, összeírásokat, küldöttértekezleteket, sokszor feleslegesnek látszó gyűléseket is meg kell tartani, mert ezek nélkül egy szervezet életképtelen. Ilyenformán mindig fennáll az elbürokratizálódás, a formalizmus veszélye. De az ilyen tendenciák ellen állandóan küzdünk, és igyekszünk a minimálisra csökkenteni. /Pl. az évenkénti elbeszélgetéses összeírás is megszűnt már./

e./ A KISZ társadalmi szervezet jellegén azt értem, hogy a KISZ-be való belépés nem kötelező, önkéntes, és aki belép, az egy társadalmi szervezetnek megfelelő kötelességekkel és jogokkal rendelkezik. A KISZ társadalmi szervezet, és mint ilyen az ifjuság érdekeit védő, valamint más szervek előtt az ifjuságot képviselő szerepét senki és semmi nem tudja betölteni, s erről mindkét cikk elfelejtkezik.

f./ Látnunk kell az egyetemi sajátosságokat is az ifjúsági szervezettel kapcsolatban. Azt, hogy egy egyetemi KISZ-alapszervezettől nem lehet számonkérni egy olyan közösséget, mint pl. egy középiskolai osztálytól. Előfordul ugyanis, hogy egy alapszervezet tagjai csak a KISZ-megmozdulásokon találkoznak, egyetlen

közös órájuk sincsen. Ezenkívül komoly tanulmányi kötelezettségnek is eleget kell tenni, ami túlterhelést, fáradtságot eredményez. Ezért nem lehet kereken kijelenteni, hogy az egyetemi hallgatók passzívok, közömbösek, hanem ezeket a tényezőket is szem előtt tartva kell az alapszervezetek munkaprogramját összeállítani.

3./ A legfelháborítóbbnak tartom azt, ahogyan a KISZ-vezetőről nyilatkoznak az említett cikk-írók. Cikkeik alapján úgy tűnik, hogy vannak tehetetlen, öntelt, buta vezetők, és van az okos, értelmes tagság, aminek jó szándéka a tehetetlen vezetők miatt nem érvényesül. Ez enyhén szólva tökéletesen hamis beállítás. Először is nem lehet ilyen határvonalat vonni, elszakítani a vezetőket és a tagságot. A vezetők többsége lelkiismeretes, értelmes ember, és nagyon sok jószándékú, becsületos, u.n. egyszerű KISZ-tag van. Ugyanakkor mindkét oldalon akadnak, akik nem végzik el munkájukat. Valóban van a vezetők között olyan is, aki ugródeszskának tekinti a KISZ-t, de ezeket felelősségre kell vonni, le kell váltani őket. Ilyenkor ez a teendő, nem pedig az, hogy néhány ilyen ember miatt rágalmazzák a KISZ-vezetőket, és a mozgalom kerékkötőiként tüntetik fel őket./Természetesen ők is hibázhatnak, nem mindent csinálnak helyesen./ És ami talán a leglényegesebb, és amiről a cikkek szerzőinek - úgy tűnik - fogalmuk sincs, a KISZ-vezetők a legelégedetlenebbek, a legtürelmetlenebbek a hibákkal szemben.

Ők szeretnék a legjobban, ha a KISZ kitűnő munkát végezne, ha olyan lenne, mint amit számonkérnek tőle egyesek. A különbség csak az, hogy ők nemcsak szónokolnak, hanem a legtöbbet is teszik azért, hogy ez megvalósuljon. A legjobb példa erre a mostani téli vezetőképző, amikor egyetlen szó sem esett az elért eredményekről. A kari titkár csak a problémákat, a hibákat, negativumokat vetette fel. Egy szó sem igaz tehát abból, hogy ön-elégült, elégedett, babérjaikon ülő emberek vezetnék KISZ-szervezetünket. Külön szeretnék még szólni Zombori István cikkéről. Nyilvánvalóan Rittersporn személyének védelmében és Hegyi András elleni támadás érdekében készült. Zombori, ha tüzetesebben elolvasta volna Hegyi András cikkét, láthatta volna, hogy az gondolatokkal, eszmékkel polemizál, és ha említ is vitapartnerét, az természetes, hiszen az ő cikkével vitatkozik.

Zombori cikkében viszont egyetlen gondolat sincs, csupán személyes támadás. Ez pedig teljesen szükségtelen. Arról nem is beszélve, hogy Hegyi András tett már egyet-mást a KISZ-ért, ami feljogosítja őt arra a véleményem szerint egyáltalán nem tulzó, kioktató hangnemre, amit használ. Ugyanekkor Zomborit semmi sem jogosítja fel arra, hogy ilyen hangnemet használjon. Tudomásom szerint nem KISZ-tag, tehát semmi köze a KISZ-hez, "a kibicnek semmi sem drága" alapon köny-

nyen tehet felelőtlen kijelentéseket. Másrészt pedig neki még alaposan bizonyítani kell néhány dolgot ahhoz, hogy hozzászólhasson a KISZ problémáihoz.

Összefoglalásul szeretném leszögezni, hogy a cikket nem a KISZ védelmében írtam, nem hiszem, hogy erre rászorulna. Csupán szükségesnek tartottam rámutatni arra, hogy tulajdonoson egyoldalúak azok a nézetek, amelyek az utóbbi időben helyet kaptak a BÖLCSÉSZ hasábjain. A KISZ problémáit a maga teljességében, összefüggéseiben kell nézni, és akkor nem jutunk felelőtlen, nem helytálló kijelentésekhez.

Ugyanekkor még egyszer hangsúlyozom azt is - és ezt a cikk utalásai is bizonyítják -, hogy mi sem vagyunk megelégedve a KISZ tevékenységével, és állandóan keressük a formákat, tevékenységi területeket, melyek megítélésével a KISZ célkitűzéseit jobban, eredményesebben tudjuk szolgálni.

Fábián György
végzett hallgató